

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีพิมพ์ในประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีพิมพ์ประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๔ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเขี้ยว (*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Keaw')
๒. ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อลายพาดกลอน (*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Lai Pat Glon')
๓. ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อตุ (*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Du')
๔. ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อขาว (*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Kao')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีพิมพ์ประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสมบัติ ตงเต้า)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเขี้ยว

(*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Keaw')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล   มุลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่   เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
โทรศัพท์   0-2447-8585-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเขี้ยว เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมและคัดเลือก โดยในปีพ.ศ. 2558 นายลิขิต มณีสินธุ์ เจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัด ลักกี้ซี๊ด อโกร ได้มาขอให้นักศึกษาของสาขาพืชผัก คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ช่วยผสมพันธุ์ถั่วฝักยาว 2 พันธุ์ ซึ่งเป็นพ่อแม่พันธุ์ของบริษัท โดยพันธุ์แม่สีของฝักเป็นสีเขียว เข้มความยาวประมาณ 50 เซนติเมตร เมล็ดมีสีดำ และพันธุ์พ่อเป็นถั่วฝักยาวสีเขียวอ่อนยาวประมาณ 55-60 เซนติเมตร เมล็ดมีสีน้ำตาล โดยนางสาวศุภฎี เหล่าศิษย์ (นักศึกษาปริญญาโท คณะผลิตกรรมการเกษตร) ดำเนินการดังกล่าว ได้เมล็ดลูกผสมชั่วรุ่นที่ 1 (F₁) และส่งคืนให้แก่ นายลิขิต มณีสินธุ์ ต่อมาปีพ.ศ. 2559 นายลิขิต มณีสินธุ์ ได้นำเมล็ดพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 2 ซึ่งได้จากการผสมตัวเองของลูกผสมดังกล่าวมาให้กับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉันทนา วิชรรัตน์ จำนวนประมาณ 300 เมล็ด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉันทนา วิชรรัตน์ จึงได้นำมาปลูกโดยใช้งบประมาณจากโครงการปรับปรุงพันธุ์ผัก ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ โดยนายลิขิต มณีสินธุ์ ได้มาช่วยคัดเลือกและถ่ายทอดความรู้ นายลิขิต มณีสินธุ์ ได้คัดเลือกต้นจากจำนวนดังกล่าวไว้ให้ 1 ต้น เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ต่อ และได้มาดำเนินการ ณ สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่ โดยใช้แผนการปรับปรุงพันธุ์พืชแบบจดประวัติ (Pedigree Method) จำนวน 8 รอบ โดยปี พ.ศ. 2560-2561 ปลูกดูลักษณะลูกผสมชั่วรุ่นที่ 2 (F₂) คัดเลือกลักษณะการออกดอกเป็นคู่ ผลผลิตสูง ฝักยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร สีเขียว ฝักตรง ไม่เป็นทางหนู จนได้เมล็ดชั่วรุ่นที่ 5 (F₅) ปีพ.ศ. 2562-2564 ปลูกลูกผสมชั่วรุ่นที่ 5 (F₅) โดยพันธุ์เริ่มเข้าสู่ความเป็นพันธุ์แท้ (Homozygosity) พร้อมกับการทดสอบพันธุ์ร่วมกับพันธุ์การค้า จนถึงชั่วรุ่นที่ 8 (F₈) คัดเลือกจนได้ลักษณะใหม่ที่ต้องการ และมีความคงที่ทางพันธุกรรม โดยมีลักษณะฝักสีเขียว ตามความนิยมของตลาดทั่วไป และนำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ. เชียงราย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 และทรงพระราชทานนามว่า "เสื่อเขี้ยว"

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2558	ผสมพันธุ์ถั่วฝักยาว 2 พันธุ์	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ. สันทราย จ. เชียงใหม่
	↓ F ₁	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลักกี้ซี๊ด อโกร

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2559-2561	<p style="text-align: center;">⊗</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">F₂</p>	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ. สันทราย จ. เชียงใหม่
2562-2564	<p style="text-align: center;">⊗</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">F₅</p> <p style="text-align: center;">⊗</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">F₈</p>	ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย
2565	ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเชียว	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเชียว ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Vigna unguiculata</i> subsp. <i>sesquipedalis</i> 'Sua Keaw' วงศ์ Fabaceae ไม้ล้มลุก พืชผัก
ใบ	ใบประกอบ 3 ใบย่อย รูปไข่แกมรูปใบหอก ใบย่อยส่วนปลายกว้าง 8.75 เซนติเมตร ยาว 12 เซนติเมตร ก้านใบสีเขียว
ดอก/ช่อดอก	กลีบกลางดอก สีขาวอมม่วง กลีบคู่ข้าง สีขาวอมม่วง
ผล/เมล็ด	ฝักกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 75-80 เซนติเมตร ปลายมน สีเขียว ความหนาเนื้อ 1.2 มิลลิเมตร ผิวฝักมีลักษณะย่น น้ำหนักฝัก 50-60 กรัม เมล็ดรูปไต สีน้ำตาล ขั้วเมล็ดสีครีม เมล็ดมีจำนวนประมาณ 13 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ด เฉลี่ย 16.50 กรัม
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> อายุออกดอกประมาณ 30-35 วันหลังหยอดเมล็ด เก็บเกี่ยวผลผลิตได้เมื่ออายุประมาณ 55-60 วัน ผลผลิต 2,360-3,000 กิโลกรัมต่อไร่

ก

ข

ค

ง

จ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเขี้ยว
ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง เมล็ด จ ฝัก

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อเขี้ยว

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อลายพาดกลอน (*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Lai Pat Glon')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   มุลินธิชัยพัฒนา
ที่อยู่   เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ
โทรศัพท์   0-2447-8585-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ถั่วฝักยาวพันธุ์ เสื่อลายพาดกลอน เป็นถั่วฝักยาวที่ได้จากการผสมข้ามระหว่างถั่วฝักยาวสายพันธุ์ Y017 มีลักษณะฝักสีเขียว ให้ผลผลิตจำนวนฝักสูง ออกดอกเร็ว พันธุ์แม่ ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่ได้จากการรวบรวมพันธุ์จาก อ.แม่สาย จ.เชียงราย กับถั่วฝักยาวพันธุ์ Y023 พันธุ์พ่อ ซึ่งเป็นถั่วฝักยาวพันธุ์พื้นเมืองจากชนเผ่าอาข่า จังหวัดเชียงราย ฝักมีสีเขียวอ่อน ลายสีแดง ฝักค่อนข้างสั้น เปลือกหนา ผิวฝักมีลักษณะหยาบกระด้าง โดยปีพ.ศ. 2551 สร้างคู่ผสมระหว่างถั่วฝักยาวสายพันธุ์ Y017 พันธุ์แม่ กับถั่วฝักยาวพันธุ์ Y023 พันธุ์พ่อ เก็บเมล็ดพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 1 (F₁) ปีพ.ศ. 2552-2553 ปลูกชั่วรุ่นที่ 1 (F₁) คัดเลือกต้นที่มีลักษณะฝักมีลายที่แตกต่างกัน และผสมตัวเองจนได้เมล็ดชั่วรุ่นที่ 2 (F₂) (เมล็ดพันธุ์ส่วนนี้ได้ถูกนำไปพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และได้รับชื่อพระราชทานว่า ถั่วฝักยาวพันธุ์ลายเสื่อจักรพันธ์เบอร์ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2557 ส่วนสายต้น (Line) อื่น ๆ ที่คัดเลือกไว้นั้นได้ถูกเก็บรักษาไว้ และนำมาปลูกแบบเก็บรวมเพื่อรักษาความมีชีวิตไว้มาตลอด จนถึงปีพ.ศ. 2558 ปีพ.ศ. 2560-2561 นำเมล็ดพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 2 (F₂) ที่ถูกเก็บไว้มาปลูกคัดเลือกแบบบันทึกประวัติ (Pedigree Method) จำนวน 8 ชั่วรุ่น คัดเลือกลักษณะการออกดอกเป็นคู่ ผลผลิตสูง ฝักยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร ฝักมีสีเขียวลายแต้มม่วง ฝักตรง ไม่เป็นหางหนู และผสมตัวเองจนได้เมล็ดชั่วรุ่นที่ 5 (F₅) ปีพ.ศ. 2562-2564 ปลูกลูกผสมชั่วรุ่นที่ 5 (F₅) โดยพันธุ์เริ่มเข้าสู่ความเป็นพันธุ์แท้ (Homozygosity) พร้อมกับการทดสอบพันธุ์ร่วมกับพันธุ์การค้า คัดเลือกจนถึงชั่วรุ่นที่ 8 (F₈) ได้ถั่วฝักยาวพันธุ์ใหม่ ที่ฝักมีลายพื้นสีขาวลายสีม่วง มีความคงที่ทางพันธุกรรม และนำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 และทรงพระราชทานนามว่า "เสื่อลายพาดกลอน"

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2551	ถั่วฝักยาวพันธุ์ Y017 × ถั่วฝักยาวพันธุ์ Y023	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ. สันทราย จ.เชียงใหม่
2552-2553	↓ F ₁	
2560-2561	↓ ⊗ F ₂	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ. สันทราย จ.เชียงใหม่

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2562-2564	<p>⊗ คัดเลือกลักษณะการออกดอก เป็นคู่ ผลผลิตสูง ฝักยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร ฝักมีสีขาวลาย แต้มน่วง ฝักตรง ไม่เป็นทางหนู</p> <p>F₅</p> <p>⊗ ปลุกคัดเลือกและทดสอบพันธุ์ ร่วมกับพันธุ์การค้า</p> <p>F₈</p>	
2565	ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อลายพาดกลอน	ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อลายพาดกลอน ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Vigna unguiculata</i> subsp. <i>sesquipedalis</i> 'Sua Lai Pat Glon' วงศ์ Fabaceae ไม้ล้มลุก พืชผัก
ใบ	ใบประกอบ 3 ใบย่อย รูปไข่แกมรูปใบหอก ใบย่อยส่วนปลายกว้าง 9 เซนติเมตร ยาว 12 เซนติเมตร ก้านใบสีเขียว
ดอก/ช่อดอก	กลีบกลางดอก สีขาวอมม่วง กลีบคู่ข้าง สีขาวอมม่วง
ผล/เมล็ด	ฝักกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 65-70 เซนติเมตร ปลายมน ผิวฝักมีลักษณะย่น สีเขียว ความหนาเนื้อ 1 มิลลิเมตร น้ำหนักฝัก 43-45 กรัม เมล็ดรูปไต สีดำ ขั้วเมล็ดสีขาวหรือสีครีม เมล็ดมีจำนวนประมาณ 17 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ด เฉลี่ย 17.85 กรัม
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> อายุออกดอกประมาณ 30-35 วันหลังหยอดเมล็ด ผลผลิต 2,600-3,000 กิโลกรัมต่อไร่

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อลายพาดกลอน
ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง เมล็ด จ ฝัก

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อลายพาดกลอน

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือดุ

(*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Du')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล

มูลนิธิชัยพัฒนา

ที่อยู่

เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ

โทรศัพท์

0-2447-8585-8

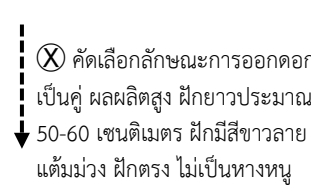
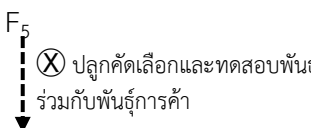
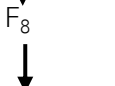
แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือดุ เป็นพันธุ์ที่ได้จากการผสมและคัดเลือก ในปี พ.ศ. 2558 นายลิขิต มณีสินธุ์ เจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัด ลักกี้ซีด อโกร ได้มาขอให้นักศึกษาของสาขาพืชผัก ช่วยผสมพันธุ์ถั่วฝักยาว 2 พันธุ์ ซึ่งเป็นพ่อแม่พันธุ์ของบริษัท ซึ่งแม่พันธุ์ มีลักษณะเป็นถั่วฝักยาวฝักสีเขียวเข้ม ฝักยาวประมาณ 50 เซนติเมตร เมล็ดสีดำ พ่อเป็นถั่วเนื้อ ฝักสีเขียว ฝักยาว 60 เซนติเมตร เมล็ดสีน้ำตาลแดง โดยนางสาวดุขฎิ เหล่าศิษย์ (นักศึกษาปริญญาโท คณะผลิตกรรมการเกษตร) ดำเนินการดังกล่าว ได้เมล็ดพันธุ์ลูกผสมชั่วรุ่นที่ 1 (F_1) และส่งคืนให้แก่ นายลิขิต มณีสินธุ์ ต่อมาปีพ.ศ. 2559 นายลิขิต มณีสินธุ์ ได้นำเมล็ดพันธุ์ชั่วรุ่นที่ 2 (F_2) ซึ่งได้จากการผสมตัวเองของลูกผสมดังกล่าวมาให้กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉันทนา วิชรรัตน์ จำนวนประมาณ 300 เมล็ด ให้นักศึกษา และคณะทำงานของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ฝึกคัดเลือก พบว่าในจำนวนถั่วฝักยาวที่นำมาปลูกนั้น มีต้นที่มีลักษณะฝักสีเขียวเข้ม เนื้อแน่น จึงได้คัดเลือกต้นดังกล่าวไว้ และนำไปสู่แผนการปรับปรุงพันธุ์ แบบบันทึกประวัติ (Pedigree method) จำนวน 8 รอบ โดยดำเนินการ ณ สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2560-2561 ปลูกลูกผสมชั่วรุ่นที่ 2 (F_2) คัดเลือกลักษณะการออกดอกเป็นคู่ ผลผลิตสูง ฝักยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม ฝักตรง ไม่เป็นหางหนู และผสมตัวเองจนได้เมล็ดชั่วรุ่นที่ 5 (F_5) ปีพ.ศ. 2562-2564 ปลูกลูกผสมชั่วรุ่นที่ 5 (F_5) โดยพันธุ์เริ่มเข้าสู่ความเป็นพันธุ์แท้ (Homozygosity) พร้อมกับการทดสอบพันธุ์ ร่วมกับพันธุ์การค้า จนถึงชั่วรุ่นที่ 8 (F_8) ได้พันธุ์ใหม่ที่มีลักษณะเด่นเป็นฝักสีเขียวเข้มที่มีความคงที่ของพันธุ์กรรม จากนั้นนำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ. เชียงราย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 และทรงพระราชทานนามว่า "เสือดุ"

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2558	ผสมพันธุ์ถั่วฝักยาว 2 พันธุ์	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่
	↓ F_1 ↓ ⊗	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ลักกี้ซีด อโกร

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2560-2561	F ₂ 	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ. สันทราย จ. เชียงใหม่
2562-2564	F ₅ F ₈ 	
2565	ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือดุ	ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือดุ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* ‘Sua Du’ วงศ์ Fabaceae ไม้ล้มลุก พืชผัก

ใบ ใบประกอบ 3 ใบย่อย รูปไข่แกมรูปใบหอก ใบย่อยส่วนปลายกว้าง 9.25 เซนติเมตร ยาว 13.00 เซนติเมตร ก้านใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก กลีบกลางดอก สีขาวอมม่วง กลีบคู่ข้าง สีขาวอมม่วง

ผล/เมล็ด ฝักกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 70-75 เซนติเมตร ปลายมน ผิวฝักมีลักษณะย่น สีเขียว ปลายฝักสีเขียวเข้ม ความหนาเนื้อ 1 มิลลิเมตร น้ำหนักฝัก 40-45 กรัม เมล็ดรูปไต สีน้ำตาล ขั้วเมล็ด สีครีม เมล็ดมีจำนวนประมาณ 13 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ด เฉลี่ย 21.20 กรัม

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุการออกดอก 40 วันหลังหยอดเมล็ด
2. เก็บเกี่ยวฝักสดได้เมื่ออายุ 60-65 วัน
3. ผลผลิต 2,400-3,000 กิโลกรัมต่อไร่

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของถั่วฝักยาวพันธุ์เสือดุ
ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง เมล็ด จ ฝัก

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือดุ

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อขาว

(*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Kao')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล

มูลนิธิชัยพัฒนา

ที่อยู่

เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ

โทรศัพท์

0-2447-8585-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ถั่วฝักยาว พันธุ์เสื่อขาว เป็นถั่วฝักยาวที่ได้จากงานการเก็บรักษาพันธุ์กรรมพืช ซึ่งงานดังกล่าวเป็นงานที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมถั่วฝักยาว โดยพันธุ์กรรมที่ได้มานั้นส่วนใหญ่จะเป็นการรวบรวมมาจากงานของสาขาพืชผัก คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยให้นักศึกษาเก็บมาจากภูมิลำเนา รวมถึงศิษย์เก่า ได้นำพันธุ์ถั่วฝักยาวต่าง ๆ มามอบไว้ให้ ซึ่งระยะเวลาที่ยาวนานกว่า 40 ปี ทำให้ความมีชีวิตสูญเสียบไป รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่กับคณาจารย์บางท่านได้เกษียณอายุหรือเสียชีวิตไปแล้วทำให้ไม่สามารถสืบค้นประวัติที่ชัดเจนได้ การเก็บรักษาพันธุ์กรรมจะต้องนำพันธุ์กรรมดังกล่าวมาปลูกเพื่อรักษาความมีชีวิต ซึ่งพบว่าเมล็ดพันธุ์จำนวนหนึ่งได้สูญเสียวางอกไปแล้วส่วนที่ยังมีชีวิตได้นำมาปลูกและเก็บลักษณะประจำพันธุ์พบว่าลักษณะต่าง ๆ มีความแปรปรวนอยู่และเมื่อปี พ.ศ. 2559 พบว่า มีถั่วฝักยาวต้นหนึ่งมีสีเปลือกตาคือมีสีฝักเกือบขาว ฝักยาว จึงนำต้นดังกล่าวมาคัดเลือกต่อ ทำการผสมตัวเองจำนวน 7 ชั่วรุ่น ในปีพ.ศ. 2560-2562 ปลูกชั่วรุ่นที่ 1 (S_1) คัดเลือกลักษณะการออกดอกเป็นคู่ ผลผลิตสูง ฝักยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร สีขาว ฝักตรงไม่เป็นทางหนู และผสมตัวเองจนได้เมล็ดชั่วรุ่นที่ 5 (S_5) ปี พ.ศ. 2563-2564 ปลูกชั่วรุ่นที่ 5 (S_5) พันธุ์เข้าสู่ความเป็นพันธุ์แท้ (Homozygosity) ปลูกเปรียบเทียบพันธุ์กับพันธุ์การค้าจนถึงชั่วรุ่นที่ 7 (S_7) จนได้ถั่วฝักยาวพันธุ์ใหม่ที่มีฝักสีเขียวอ่อนจางจนเกือบเป็นสีขาว มีความคงที่ทางพันธุ์กรรม และนำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 และทรงพระราชทานนามว่า "เสื่อขาว"

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2559	นำเมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาวที่เก็บรักษาไว้จำนวนหนึ่งมาปลูกเพื่อรักษาความมีชีวิต	สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่
2560-2562	S_1 ⊗ คัดเลือกลักษณะ ออกดอก เป็นคู่ ผลผลิตสูง ฝักยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร สีขาว ฝักตรง ไม่เป็นทางหนู	
2563-2564	S_5	

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2565	<p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"> ① ปลุกคัดเลือกและทดสอบพันธุ์ร่วมกับพันธุ์การค้า </p> <p style="text-align: center;">S7</p> <p style="text-align: center;">ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือขาว</p>	ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ถั่วฝักยาวพันธุ์เสือขาว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* 'Sua Kao' วงศ์ Fabaceae ไม้ล้มลุก พืชผัก

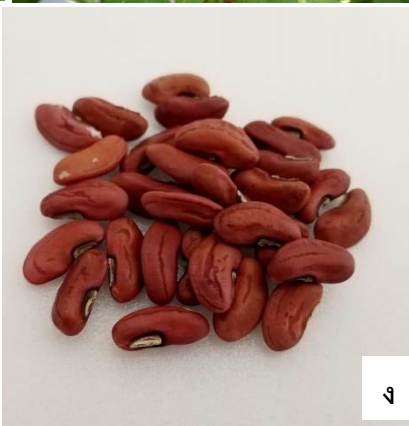
ใบ ใบประกอบ 3 ใบย่อย รูปไข่แกมรูปใบหอก ใบย่อยส่วนปลายกว้าง 12.0 เซนติเมตร ยาว 13.5 เซนติเมตร ก้านใบสีเขียว

ดอก/ช่อดอก กลีบกลางดอก สีขาวอมม่วง กลีบคู่ข้าง สีม่วงอ่อน บริเวณโคนกลีบดอกสีม่วงค่อนข้างเข้ม

ผล/เมล็ด ฝักกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 60 เซนติเมตร ปลายมน ผิวฝักมีลักษณะย่น สีเขียวอ่อน ความหนาเนื้อ 0.8 มิลลิเมตร น้ำหนักฝัก 40 กรัม เมล็ดรูปไต สีน้ำตาล ขั้วเมล็ดสีขาวหรือสีครีม เมล็ดมีจำนวนประมาณ 16 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ด เฉลี่ย 19.10 กรัม

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุการออกดอก 30-35 วันหลังหยอดเมล็ด
2. เก็บเกี่ยวฝักสดได้เมื่ออายุ 50-55 วัน
3. ผลผลิต 2,400-2,800 กิโลกรัมต่อไร่

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อขาว
ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง เมล็ด จ ฝัก

ถั่วฝักยาวพันธุ์เสื่อขาว